

DECIZIE

24 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena și Plămădeală Ghenadie,

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocata Cojocaru Elena în numele inculpaților Vieru Vadim, Vieru Natalia și de către avocata Cojocaru Elena în numele inculpatei Vieru Natalia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 noiembrie 2021, în cauza penală în privința inculpaților

Vieru Vadim xxx, născut la xxx, originar din xxx;

Vieru Natalia Ivan, născută la xx, originară și domiciliată xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.02.2021 – 07.04.2021;

Instanța de apel: 16.04.2021 – 30.11.2021;

Instanța de recurs: 24.01.2022 – 24.05.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Central din 07.04.2021, *pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în temeiul prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală*, au fost recunoscuți vinovați și condamnați:

- Vieru Vadim, în baza art.187 alin.(2) lit. b), d), e), f) Cod penal, la 3 ani 6 luni, fără amendă, cu executare în penitenciar de tip semiînchis;

- Vieru Natalia, în baza art.187 alin.(2) lit. b), d), e), f) Cod penal, la 3 ani 6 luni, fără amendă, cu executare în penitenciar de tip semiînchis pentru femei.

În baza art.90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea, aplicată inculpatei Vieru Natalia a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

A fost admisă integral acțiunea civilă depusă de Patrașco Tatiana privind recuperarea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată.

S-a dispus de a încasa în mod solidar de la Vieru Vadim și de la Vieru Natalia suma de 4 422 lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 5 000 lei, cheltuieli de judecată pentru asistența juridică.

A fost admisă solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare și s-a dispus de a încasa în beneficiul statului în mod solidar de la Vieru Vadim și Vieru Natalia suma de 320 lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, la data de 07 ianuarie 2021, la aproximativ orele 20.30, Vieru (Ciuperca) Natalia prin înțelegere prealabilă cu Vieru Vadim, având scopul sustragerii deschise al bunurilor altei persoane, intenționat,

au pătruns în gospodăria lui Patrașco Tatiana de unde în mod deschis din casă, aplicând forța fizică, din scurtă, ce se afla pe pat au sustras mijloace financiare în sumă de 800 lei, 2 parfumuri "Avon" în valoare de 500 lei și un lighean în valoare de 40 lei, după care s-au sustras de la locul infracțiunii într-o direcție necunoscută, cauzând părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă de 1 340 lei.

La data de 07.01.2021, aproximativ pe la orele 20.30, având scopul sustragerii deschise al bunurilor altei persoane, Vieru Vadim prin înțelegere prealabilă cu Vieru (Ciuperca) Natalia, au pătruns în gospodăria lui Patrașco Tatiana, unde în mod deschis, aplicând forța fizică, din scurtă ce se afla pe pat, au sustras mijloace financiare în sumă de 800 lei, 2 parfumuri "Avon" în valoare de 500 lei și un lighean în valoare de 40 lei, după care s-au sustras de la locul infracțiunii într-o direcție necunoscută, cauzând părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă de 1 340 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut în drept, că faptele inculpaților întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute art.187 alin.(2) lit. b), d), e), f) Cod penal – "jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșite prin pătrundere în încăpere, de două sau mai multe persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei, cu cauzarea de daune în proporții considerabile".

3. Avocatul Palade Rodica în numele părții vătămate Patrașco Tatiana a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpaților recunoscuți vinovați în baza art.187 alin.(2) lit. b), d), e), f) Cod penal, să le fie stabilită o pedeapsă privativă de libertate pe un termen de 4 ani 8 luni cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, pedeapsa stabilită ambilor inculpați este una prea blândă, nejustificată ținând cont de faptul ca inculpata Vieru Natalia nu a recunoscut vina din start, ambii inculpați nu s-au căit sincer de cele comise, nu regretă cele săvârșite, nu au conștientizat faptele comise, nu au cerut iertare de la partea vătămată Patrașco Tatiana. Aceștia au amenințat-o cu răfuiala, fapt invocat de partea vătămată în cadrul ședinței din primei instanțe. Totodată, inculpatul Vieru Vădim în cadrul ședinței de judecată a declarat că Patrașco Tatiana nu trebuia să se adreseze cu plângere la poliție, fapt confirmat prin înregistrarea audio a ședinței de judecată. La fel, ambii inculpați nu au încercat și nu au dorit de a restitui prejudiciul părții vătămate, au condiționat acest fapt motivând, că în cazul în care nu vor fi privați de libertate posibil vor achita, fapt la fel confirmat prin proces verbal al ședinței de judecată.

Faptul că ambii inculpați au înaintat cerere de examinare a cauzei penale în baza art.364¹ Cod de procedură penală, nu este motiv întemeiat de aplicare a unei pedepse atât de blânde, acest lucru a fost făcut doar cu scopul de a evita aplicarea unei pedepse privative de libertate, fără a fi întrunite condițiile legale de aplicare a minimului pedepsei în cazul inculpatului Vieru Vadim și a unei pedepse cu aplicarea art.90 Cod penal în privința lui Vieru Natalia.

De asemenea, a considerat absolut nejustificată aplicarea pedepsei minime în cazul lui Vieru Vadim, Vieru Natalia fără a ține cont de gravitatea infracțiunii, faptul că inculpații nu sunt la prima abatere, scopul infracțiunii fiind unul cupidant. Aceștia sânt caracterizați negativ, dispun de cazier penal, atitudinea acestora față de fapta comisă, comportamentul acestora în raport cu partea vătămată (care conform raportului de expertiză din 13.01.2021, i-au cauzat traumă craniu-cerebrală închisă, comoție cerebrală, edem al țesuturilor moi ale capului, multiple plăgi ale feței - care nu puteau fi cauzate prin 2 lovituri cu palma după cum afirmă inculpații), lipsa căinței sincere, cauzarea suferinței - impunerea stării de frică părții vătămate.

Avocatul a mai invocat că, le consideră neîntemeiate și argumentele invocate de prima instanță privitor la faptul că, inculpata Vieru Natalia are o atitudine pozitivă față de fapta comisă, manifestă intenția de a recupera prejudiciul părții vătămate. Ori, în cadrul ședinței de judecată inculpata Vieru Natalia nu a manifestat căință activă, nu a recunoscut că a lovit partea vătămată și a declarat, că nu ea a luat banii din scurtă, a invocat critici părții vătămate fără a recunoaște suportarea de către partea vătămată cheltuielile de tratament din vina inculpaților. Asupra acestui fapt instanța nu s-a expus în general, la fel s-a expus nici asupra comportamentului agresiv al inculpaților față de partea vătămată solicitarea acuzării și părții vătămate de a fi aplicată o pedeapsă aspră, privativă de libertate și executare reală inculpaților, pentru a fi protejată de eventuale răzbunări promise de inculpați.

Avocatul a considerat că, toate acestea împiedică prima instanță de a aplica în privința inculpaților o pedeapsă atât de blândă, care nu ar atinge scopul de reeducare și prevenire, ținând cont personalitatea inculpaților și atitudinea acestora față de fapta comisă, creând o situație de nesiguranță în societate, lipsa protecției pentru victimele infracțiunilor de acest gen. A mai reținut că, aplicarea prevederilor art.90 Cod penal în cazul dat contravine prevederilor art.16 din Constituție.

3.1. După începerea judecării cauzei în ordine de apel și expunerea participanților pe marginea apelului declarat de către partea vătămată, la data de 05 noiembrie 2021 a declarat apel și inculpatul Vieru Vadim care solicită aplicarea unei pedepse mai blânde cu aplicarea art.90¹ Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 noiembrie 2021, a fost admis apelul, casată sentința în latura stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

- inculpatului Vieru Vadim, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), d), e), f) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa cu aplicarea prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală - 4 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

- inculpatei Vieru Natalia, recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), d), e), f) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa cu aplicarea prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală - 3 ani 6 luni închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a constatat că, prima instanță, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, a verificat complet sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpaților, acțiunile lui Vieru Vadim și Vieru Natalia fiind corect calificate de către prima instanță - „, jaf, sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșită de două persoane, prin pătrundere în încăpere, cu aplicarea violenței și cu cauzarea de daune în proporții considerabile”, fapte ce pe deplin se încadrează în prevederile art.187 alin.(2) lit. b), d), e), f) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a considerat că, prima instanță greșit și-a motivat soluția de individualizare a executării pedepsei în privința inculpatei Vieru Natalia și nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, susținând o poziție eronată în ce privește aplicarea față de inculpată a dispoziției art.90 Cod penal. Discordanța între cele reținute de prima instanță și conținutul real al circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și greșit motivate în privința aplicării pedepsei cu suspendarea executării. La fel, instanța de apel a relevat, că pedeapsa stabilită inculpatului Vieru Vadim este nejustificat de blândă, fiind

în contradicție persoanei vinovatului, rolului acestuia în comiterea infracțiunii.

4.2. Reiterând prevederile art.art.61, 75 Cod penal, instanța de apel a reținut că aceste criterii generale și speciale privind individualizarea pedepsei, s-au valorificat anume în această ordine, fiind stabilit inculpaților termenul de pedeapsă, prevăzute de art.187 alin. (2) lit. b), d), e), f) Cod penal.

Instanța de apel explică că, ulterior, după individualizarea pedepsei și stabilirea duratei și cuantumului acesteia, în cazul stabilirii închisorii, continuă operațiunea de individualizare, dar sub aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin soluționarea chestiunii dacă pedeapsa stabilită inculpatei trebuie să fie executată real ori, sub raportul personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi formulată concluzia că scopul pedepsei se poate atinge și prin aplicarea suspendării executării pedepsei pe un termen de probă stabilit de instanța de judecată.

Prin urmare, instanța de apel a relevat că, în afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, prima instanță urma să de-a o motivare suplimentară, din care considerente a concluzionat că inculpatul nu este rațional să execute real termenul pedepsei stabilite.

Instanța de apel a conchis că, prima instanță a omis să se expună argumentat asupra necesității aplicării față de Vieru Natalia a unei pedepse cu suspendarea condiționată a acesteia.

Reieșind din soluția adoptată de prima instanță, instanța de apel a constatat că la stabilirea și aplicarea pedepsei în privința inculpatei, prima instanță nu a ținut cont în deplină măsură prevederile ce țin de scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art.art.61 și 75 Cod penal, nu a ținut seama de circumstanțele reale ale cauzei, circumstanțe care fiind analizate per ansamblu, nu permit instanței stabilirea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării ei.

Astfel, instanța de apel a stabilit că, modalitatea de executare aleasă în privința lui Vieru Natalia și termenul închisorii la limita minimă stabilit lui Vieru Vadim, nu este în acord cu principiul proporționalității având în vedere fapta comisă și urmările grave produse și comportamentul inculpaților pe parcursul comiterii faptelor prejudiciabile, care a fost unul cinic, obraznic și sfidător față de normele morale. Aceștia au avut un comportament sfidător, obraznic și pe parcursul judecării cauzei în prima instanță și în apel, fapt ce denotă, că căința acestora este nesinceră. La fel, instanța de apel a reținut că, respectivii au condiționat recuperarea prejudiciului cauzat părții vătămate declarând că, v-or recupera prejudiciul doar în cazul stabilirii unei pedepse non privative de libertate. Aceste condiții au fost expuse de către inculpați și în ședința instanței de apel. Un comportament obraznic și sfidător inculpata Vieru Natalia l-a manifestat și în timpul pronunțării dispozitivului deciziei de către instanța de apel. Aceasta în prezența completului de judecată, în timpul pronunțării, a încercat s-o agreseze pe avocata părții vătămate și doar intervenția angajaților serviciului de escortă a Instituției Penitenciarului nr.11 au împiedicat acțiunile violente ale acesteia.

Mai mult, instanța de apel a specificat că, așa cum rezultă din textul sentinței primei instanțe, dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate inculpatei Vieru Natalia, este motivată că, deși inculpata anterior a mai fost condamnată, antecedentele penale sunt stinse deja.

Instanța de apel a considerat echitabil de aplicat în privința inculpatei Vieru Natalia pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip semiînchis.

De asemenea, instanța de apel a menționat că găsește întemeiate motivele apelului declarat de avocatul Palade Rodica în interesele părții vătămate Patrașco Tatiana constatând că, concluzia primei instanțe precum că, corijarea inculpatei Vieru Natalia

este posibilă prin aplicarea prevederilor art.90 Cod penal – cu suspendarea condiționată a pedepsei, este una greșită, neîntemeiată și din aceste motive o va exclude, dispunând tot odată și înăsprirea pedepsei stabilite inculpaților, din motivele expuse supra.

Instanța de apel conchisă că, în privința inculpatei Vieru Natalia, care a fost condamnată în baza art.187 alin.(2) lit. b), d), e), f) Cod penal, urmează a i se stabili executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip semiînchis, întrucât în cauza dată nu este rațional de a fi aplicată condamnarea inculpatei cu suspendarea condiționată a executării pedepsei dat fiind faptul că, inculpata a comis o infracțiune gravă, ce constituie un pericol social sporit pentru cetățeni și sfidează normele morale într-o societate democratică.

În consecință, instanța de apel a conchisă că, apelul declarat de avocat în interesele părții vătămate urmează a fi admis, întrucât argumentele invocate de apelant sunt întemeiate în partea excluderii aplicării prevederilor art.90 Cod penal.

Referitor la pedeapsa stabilită inculpatului Vieru Vadim, instanța de apel a considerat că aceasta este prea blândă, rezultând din motivele expuse supra și consideră necesar a-i stabili acestuia o pedeapsă de 4 ani închisoare, ținând seama de persoana vinovatului, rolul acestuia în comiterea faptei prejudiciabile, comportamentul postinfracțional al acestuia.

Pe de altă parte, instanța de apel a reținut că, în timpul examinării cauzei în instanța de apel și anume - la etapa susținerilor verbale, a parvenit un așa numit recurs depus de către inculpatul Vieru Vadim împotriva sentinței, prin care se solicită aplicarea față de el a unei pedepse mai blânde și anume aplicarea prevederilor art.90 Cod penal.

Instanța de apel a considerat necesar a-l respinge ca fiind depus peste termen .

Reieșind din procesul-verbal al ședinței de judecată din 07.04.2021, sentința motivată a fost pronunțată la data de 07.04.2021, în prezența inculpaților. Sentința a fost atacată de către inculpatul Vieru Vadim la data de 05.11.2021, omițând termenul de atac, din motive neîntemeiate.

Instanța de apel a considerat că, inculpatul Vieru Vadim a omis termenul de atac al sentinței, fără a invoca careva motive întemeiate și temeiuri de a repune apelul declarat în termen, acesta fiind respins ca tardiv.

5. Avocatul Cojocaru Elena în numele inculpaților, a contestat cu recurs prealabil decizia, solicitând casarea acesteia ca fiind neîntemeiată, cu remiterea cauzei la rejudecare. Raționamentele recursului urmează a fi expuse după redactarea deciziei instanței de apel.

5.1. Avocatul Cojocaru Elena în numele inculpatei Vieru Natalia, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, contestă cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia, cu menținerea sentinței.

În motivarea cerințelor sale apărarea invocă că, analizând raționamentele instanței de apel, coroborate la esența și materialele cauzei, califică soluția instanței de apel ca fiind neîntemeiată și nefondată în partea agravării și individualizării pedepsei.

Avocatul a atras atenția instanței de recurs, asupra faptului că, instanța de apel la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, nu a ținut cont de prevederile art.7, 8, 61, 75-78 Cod penal. În acest context, susține că instanța de apel a omis circumstanțe importante care au stat la adoptare soluției primei instanței, Vieru Natalia care nu are antecedente penale, are la întreținere fratele bolnav ținut la pat care nu se poate îngriji de sine stătător (fapt stabilit de către prima instanță), comportamentul ei față de fapta comisă pe care a recunoscut-o integral și manifestarea intenției de a recupera dauna cauzată prin infracțiune.

Totodată, apărarea a indicat că, în motivarea poziției sale, instanța de apel s-a referit doar la stabilirea comportamentului necorespunzător a Nataliei Vieru în cadrul

ședinței de judecată, care cu certitudine nu poate servi ca temei de anulare a condamnării cu suspendarea condiționată a pedepsei în ordinea art.90 Cod penal.

În plus, drept temei al anulării suspendării condiționate a executării pedepsei de către instanța de apel, a servit clasificarea infracțiunii ca fiind una gravă. Însă, art.90 alin.(1) Cod penal prevede ca element obligatoriu al aplicării suspendării condiționate executării pedepsei - termenul și vinovăția stabilită pentru infracțiunea săvârșită, nu și categoria acesteia. Totodată, s-a ignorat faptul că inculpata a recunoscut pe deplin vinovăția, s-a căit de cele comise, a conștientizat fapta comisă, a solicitat examinarea cauzei în baza art.364¹ Cod de procedură penală, contribuind activ la descoperirea infracțiunii comise și lipsa antecedentelor penale.

La fel, instanța de apel nu a elucidat careva argumente plauzibile în partea imposibilității aplicării art.90 Cod penal, neadministrând alte probe decât cele care au stat la baza sentinței primei instanțe.

Mai mult, inculpata Vieru Natalia a reparat prejudiciul material cauzat părții vătămate, partea vătămată acceptând gestul dat.

5.2. Avocatul Cojocaru Elena în numele inculpatei Vieru Natalia a declarat recurs suplimentar, întru concretizarea cererii de recurs, a menționat faptul că, prejudiciul material și moral cauzat părții vătămate (suma de 15 000 lei) a fost achitat integral de către Vieru Natalia, extrasul bancar fiind anexat la prezenta cerere.

Apărarea a menționat că, condamnată suferă de boală oncologică și anume - cancer mamar, fiind la cea mai severă etapă a bolii. Totodată, a remarcat că, pe perioada detenției, Vieru Natalia este transportată sistematic la Spitalul oncologic pentru intervenția medicilor specializați, din motiv că penitenciarul unde se deține chiar dacă are în dotare îngrijire spitalicească, aceasta nu este suficient pentru a-i salva viața.

În final, a atras atenția instanței de recurs asupra faptului că, din tot cumulul de circumstanțe, condamnată a recunoscut vina, îi pare rău de cele săvârșite, a achitat prejudiciul moral și material în întregime, suferă de boală oncologică - cancer mamar la cel mai sever nivel și legea penală prevede condamnarea sa cu suspendarea condiționată a executării pedepsei. În acest context, consideră că menținerea condamnatei în penitenciar va avea ca rezultat decesul ultimei, deoarece sistemul detenției nu poate asigura tratarea unor astfel de boli severe.

6.1. Asupra recursurilor declarate prezintă referință procurorul, care se pronunță pentru admisibilitatea în principiu a acestora, inclusiv din oficiu, cu trimiterea spre judecare Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În motivarea poziției, procurorul a remarcat că potrivit conținutului procesului verbal al ședinței de judecată a instanței de apel, s-a stabilit că, apelul declarat la 05 noiembrie 2021 de către inculpatul Vieru Vadim împotriva sentinței nu a fost examinat. Această încălcare gravă de drept fiind formal inclusă în partea descriptivă a deciziei instanței de apel, fără a fi adoptată o asemenea soluție în dispozitivul hotărârii enunțate. Ulterior, prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 decembrie 2021 a fost înlăturată așa zisa „eroare” în dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 decembrie 2021, fapt inadmisibil potrivit prevederilor art.art.249, 413, 414, 514 Cod de procedură penală.

6.2. Asupra recursurilor declarate prezintă referință avocatul Palade Rodica în numele părții vătămate, care se pronunță pentru respingerea acestora cu menținerea deciziei instanței de apel. În motivarea poziției, a reiterat argumentele invocate în apel.

7. Judecând recursurile declarate în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, **inclusiv în afara motivelor invocate**, din următoarele considerente.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul art.414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Totodată, potrivit art.101 alin.(4) Cod de procedură penală, instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe, la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Colegiul constată că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Recurentul invocă în susținerea recursurilor temeiul prevăzut de pct.6), 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și este expus neclar, precum și când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Colegiul penal lărgit reține că, potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și în conformitate cu cerințele art.415 Cod de procedură penală, în cazul în care în aceeași cauză au fost declarate mai multe apeluri, fiecare dintre acestea urmează să fie soluționat, cu aprecierea argumentelor esențiale.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la adoptarea soluției în dispozitivul deciziei, nu a respectat întocmai prevederile legale enunțate supra, interpretându-le eronat.

În acest sens, instanța de recurs constată din conținutului procesului-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel, precum și a dispozitivului deciziei instanței de apel, că apelul declarat la 05 noiembrie 2021 de către inculpatul Vieru Vădim împotriva sentinței, nu a fost examinat, (f.d.1, 6, 15-17, Vol. III).

Mai mult, Colegiul penal lărgit reține că, prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 decembrie 2021 a fost înlăturată așa zisa „eroare” în dispozitivul deciziei, fapt inadmisibil. Or, ulterior această încălcare gravă de drept a fost formal inclusă în partea descriptivă (motivată) a deciziei instanței de apel, care nu a judecat

apelul inculpatului Vieru Vadim depus la data de 05.11.2021, fiind omis a fi soluționat prin dispozitiv, ceea ce echivalează cu nesoluționarea fondului apelului.

În aceste condiții, instanța de apel urma să verifice în prealabil corectitudinea sesizării instanței de apel, să verifice dacă cererea de apel a fost declarată în termenul legal, or în cazul în care apelul este inadmisibil sau tardiv, judecarea acestuia nu mai are loc, întrucât instanța de apel nu a fost sesizată în conformitate cu legislația.

Colegiul penal lărgit evidențiază că, în motivarea deciziei instanței de apel se regăsește formal inclus motivarea ca fiind tardiv apelul declarat de inculpatul Vieru Vadim, însă nu a fost consemnat în procesul-verbal al ședinței instanței de apel din 30.11.2021 (f.d.6, Vol. III), respectiv nu a fost verificat în ședința de judecată a instanței de apel, contrar prevederilor art.414 alin.(2) și (6) Cod de procedură penală.

În contextul dat, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, motivarea hotărârii judecătorești trebuie realizată într-o manieră clară și coerentă, întrucât, pe de o parte, este indispensabil necesară pentru controlul exercitat de jurisdicția ierarhic superioară, iar pe de altă parte, constituie, pentru părțile litigante, o garanție împotriva arbitrariului, furnizându-le dovada că cererile și mijloacele lor de apărare au fost riguros analizate.

Motivarea hotărârii reprezintă un element de transparență a justiției inerent oricărui act jurisdicțional, iar hotărârea judecătorească este rezultatul unui proces logic de analiză științifică a pretențiilor deduse judecății, dispozițiilor legale incidente și probelor administrate în cauză în scopul aflării adevărului, urmare a unui raționament logic-juridic care se reflectă în motivare.

Conform jurisprudenței CtEDO, expuse în cazurile aplicării art.6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, oferă posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs (Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) § 85).

În afară de aceasta, motivarea hotărârilor este un instrument important în asigurarea transparenței justiției și existența unui control social asupra acesteia (Hirvisaari c. Finlandei, (2001) § 30).

Din circumstanțele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel deficitar și-a motivat soluția, încălcând prevederile art.414, 417-418 Cod de procedură penală, prin ce s-a comis eroarea de drept prevăzută de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Generalizând cele expuse, Colegiul penal lărgit constată că, în speța discutată și-a găsit confirmare temeiul prevăzut în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, „motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția”, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Totodată, din motiv că decizia instanței de apel a fost casată total, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, Colegiul penal lărgit nu se va expune referitor la temeiul de casare prevăzut de pct.10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, invocat de avocat, instanța de apel urmând să țină cont inclusiv și de argumentele respective.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să tina seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală, precum și să

cerceteze minuțios aspectele învinuirii înaintate, argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele expuse în pct.7 al prezentei decizii.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către avocata Cojocaru Elena în numele inculpaților Vieru Vadim, Vieru Natalia și de către avocata Cojocaru Elena în numele inculpatei Vieru Natalia, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 noiembrie 2021 și încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 decembrie 2021, în cauza penală în privința inculpaților *Vieru Vadim xxx* și *Vieru Natalia xxx*, cu dispunerea rejudecării cauzei, de către Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Vieru Natalia Ivan urmează a fi eliberată din penitenciar, dacă în privința acesteia nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 15 iulie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Plămădeală Ghenadie